

DATOS IDENTIFICATIVOS

Aprendizaxe das ciencias sociais

Materia	Aprendizaxe das ciencias sociais			
Código	V51G110V01601			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinador/a	Rúa Fernández, Montserrat			
Profesorado	Rúa Fernández, Montserrat			
Correo-e	montserua@gmail.com			
Web	http://escuelamagisterioceuvigo.es			
Descrición xeral	O obxectivo esencial da materia Aprendizaxe das Ciencias Sociais é conseguir que os futuros docentes manexen os conceptos básicos e as ferramentas para transmitir as nocións de espazo e tempo aos alumnos da etapa de Educación Infantil.			

Competencias

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil.
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva.
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos.
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles.
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida.
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes.
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos.
C1	Comprender os procesos educativos e de aprendizaxe no periodo 0-6, no contexto familiar, social e escolar.
C2	Coñecer os desenvolvementos da psicología evolutiva da infancia nos periodos 0-3 e 3-6.
C4	Recoñecer a identidade da etapa e as súas características cognitivas, psicomotoras, comunicativas, sociais, afectivas.
C5	Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía, a liberdade, a curiosidade, a observación, a experimentación, a imitación, a aceptación de normas e de límites, o xogo simbólico e heurístico

C6	Coñecer a dimensión pedagóxica da interacción cos iguais e os adultos e saber promover a participación en actividades colectivas, o traballo cooperativo e o esforzo individual.
C12	Promover e colaborar en accións dentro e fóra da escola, organizadas por familias, concellos e outras institucións con incidencia na formación cidadá.
C13	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionais; multiculturalidade e interculturalidade; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.
C14	Coñecer a evolución histórica da familia, os diferentes tipos de familias, de estilos de vida e educación no contexto familiar.
C21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo no aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do período 0-3 e do período 3-6.
C22	Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.
C23	Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e a mellóraa en educación infantil.
C24	Dominar as técnicas de observación e rexistro.
C26	Saber analizar os datos obtidos, comprender críticamente a realidade e elaborar un informe de conclusións.
C28	Coñecer experiencias internacionais e exemplos de prácticas de innovadoras en educación infantil.
C29	Valorar a importancia do traballo en equipo
C30	Participar na elaboración e seguimento de proxectos educativos de educación infantil no marco de proxectos de centro e en colaboración co territorio e con outros profesionais e axentes sociais.
C32	Valorar a relación persoal con cada estudante e a súa familia como factor de calidade da educación.
C36	Coñecer a metodoloxía científica e promover o pensamento científico e a experimentación.
C37	Adquirir coñecementos sobre a evolución do pensamento, os costumes, as crenzas e os movementos sociais e políticos ao longo da historia.
C38	Coñecer os momentos máis sobresalientes da historia das ciencias e as técnicas e a súa transcendencia.
C39	Elaborar propostas didácticas en relación coa interacción ciencia, técnica, sociedade e desenvolvemento sostenible.
C40	Promover o interese e o respecto polo medio natural, social e cultural a través de proxectos didácticos adecuados
C41	Fomentar experiencias de iniciación ás tecnoloxías da información e a comunicación.
C44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D5	Coñecemento de informática
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes
D21	Motivación pola calidade
D22	Sensibilidade por temas ambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Nova	A1	B1	C22	D2
	A2		C28	D3
				D13
				D21
Coñecer as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes sobre o medio social.	A2	B2	C1	D3
	A4	B9	C2	D13
			C13	D15
			C44	D21
Coñecer as estratexias didácticas para desenvolver as nocións espazo-temporais.	A2	B2	C1	D6
	A5	B3	C2	D11
			C4	D12
			C32	D15
			C36	

Adquirir coñecementos sobre a evolución do pensamento, os costumes, as crenzas e os movementos sociais e políticos ao longo da historia.	A1 A2 A3	B3 B4 B12	C5 C12 C14 C26 C37 C38 C40	D3 D8 D14 D19
Elaborar propostas didácticas en relación coa aprendizaxe do medio social na Educación Infantil.	A3 A4	B2 B3 B7 B9 B11	C5 C23 C24 C26 C29 C30 C39 C40 C41	D2 D3 D5 D9 D17 D21 D22
Promover o interese e o respecto polo medio natural, social e cultural a través de proxectos didácticos adecuados.	A3 A4 A5	B2 B4 B11 B12	C5 C6 C23 C24 C26 C29 C40 C41	D2 D3 D5 D9 D16 D17 D22
Fomentar experiencias de iniciación ás tecnoloxías da información e a comunicación na aprendizaxe do medio social.	A5	B7 B12	C21 C24 C29 C41	D2 D5 D6 D7 D9 D15 D21 D22

Contidos

Tema

1. BLOQUE 1. Desenvolvemento de experiencias educativas e materiais didácticos da área	1.1. O coñecemento do medio social e cultural no currículo de Educación Infantil. 1.2 A análise do contexto social e cultural no proxecto educativo de centro 1.3.A programación didáctica e programación de aula enfocada ao estudo da contorna social e cultural na Educación Infantil. 1.4. Liñas de innovación na Aprendizaxe das Ciencias Sociais.
2. BLOQUE 2. Epistemoloxía e contido da área de Ciencias Sociais	2.1. Concepto e alcance epistemolóxico das Ciencias Sociais. 2.2. As Ciencias Sociais e o seu papel na Educación Infantil. 2.3. As Ciencias Sociais na escola: vida cotiá, coñecemento de si mesmo e autonomía persoal.
3. BLOQUE 3. A construción dos conceptos e nocións para o coñecemento do medio social	3.1. Ensino - aprendizaxe do espazo en Educación Infantil. 3.2. Tipoloxías de organización do espazo no período de 0 a 6 anos 3.3. A aprendizaxe do tempo na etapa de Educación Infantil. 3.4. A organización do horario escolar 3.5. Ensinar a pensar historicamente. 3.6. Tratamento didáctico das obras de arte. 3.7. O coñecemento do medio sociocultural e o patrimonio de Galicia na Educación Infantil

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	26	40	66
Traballo tutelado	10	22	32
Traballo tutelado	10	20	30
Traballo tutelado	2	8	10
Eventos científicos	2	2	4
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	6	8

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición

Lección maxistral	- Explicación, por parte da profesora, de cada punto do programa, con apoio bibliográfico e de medios audiovisuais.
Traballo tutelado	- Resolución de exercicios prácticos propostos pola docente ao longo do curso escolar. Potenciácese a súa resolución a través do emprego de metodoloxías cooperativas.
Traballo tutelado	- Realización e exposición dun proxecto de aula grupal seguindo algunha das metodoloxías traballadas durante o cuadrimestre .
Traballo tutelado	-Realización individual de 2 esquemas ou mapas conceptuais de introdución á materia por parte do alumnado.
Eventos científicos	- Asistencia a conferencias de interese para a materia, visitas a museos e/ou bibliotecas.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Exposición dos contidos da materia con apoio de material audiovisual e exemplos da realidade.
Traballo tutelado	Resolución de dúbidas e problemas que poden ir xurdindo ao realizar os traballos propostos, así como realizar un seguimento máis personalizado das actividades de aprendizaxe. Orientación sobre a presentación dos resultados do traballo. Isto realizarase mediante sesións presenciais na aula ou no despacho .
Traballo tutelado	Realización e exposición dun proxecto de aula grupal seguindo algunha das metodoloxías traballadas durante o cuadrimestre . Resolución de dúbidas e problemas que poden ir xurdindo ao realizar os traballos propostos, así como realizar un seguimento máis personalizado das actividades de aprendizaxe. Orientación sobre a presentación dos resultados do traballo. Isto realizarase mediante sesións presenciais na aula ou no despacho .
Traballo tutelado	Realización individual de 2 esquemas ou mapas conceptuais de introdución á materia por parte do alumnado. Resolución de dúbidas e problemas que poden ir xurdindo ao realizar os traballos propostos.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Traballo tutelado	- Resolución de exercicios prácticos propostos pola docente ao longo do curso escolar.	25	A2 B3 C24 D2 A4 B11 C29 D6 C36 D9 C39 D15
Traballo tutelado	- Realización e exposición dalgún proxecto de aula grupal seguindo algunha das metodoloxías traballadas durante o cuadrimestre .	20	A2 B11 C24 D2 A3 C29 D6 A4 C36 D9 C39 C44
Traballo tutelado	- Realización individual de esquemas ou mapas conceptuais de introdución ao contido da materia.	5	
Exame de preguntas de desenvolvemento	- Esta proba poderá combinar preguntas de desenvolvemento con preguntas de resposta curta. - O alumnado deberá desenvolver, organizar, relacionar e presentar os coñecementos que ten sobre a materia nunha resposta extensa no caso das preguntas de desenvolvemento. - Esta proba avaliará coñecementos e habilidades.	50	B12 C37 D3 D7 D13 D19 D22

Outros comentarios sobre a Avaliación

- Para aprobar a materia en primeira convocatoria é necesario entregar en prazo e expor debidamente os traballos estipulados e superar as probas obxectivas sobre o contido da materia cunha nota mínima de 5 sobre 10 en cada un dos casos.
- Considérase alumnado non asistente aquel que non agarraches con regularidade ao 80% das clases presenciais; devandito alumnado deberá entregar en prazo os traballos prescritos e superar un exame específico sobre o contido da materia.
- Para superar a materia esíxese unha nota mínima de 5 sobre 10 en cada un dos apartados suxeitos a avaliación.
- A cualificación dos traballos, en caso de ser positiva, terase en conta na convocatoria de xullo, non nas posteriores.
- As datas dos exames ordinarios e extraordinarios están dispoñibles na páxina web do centro.
- Respectarase rigorosamente a data de entrega dos traballos. Non se recollerá ningún fóra da mesma.

- Non se responderán a correos electrónicos durante o período vacacional.
- Unha vez que o/a docente entre na aula, pechado a porta e comezado a explicación da materia, non se poderá entrar na clase.
- O alumnado que por motivos laborais non vaia a asistir ás clases deberá porse en contacto coa profesora na primeira quincena de curso.
- O alumnado que empregue o teléfono móbil durante o transcurso de calquera clase, teórico-práctica, será expulsado inmediatamente da aula salvo que por motivos pedagóxicos sexa autorizado polo profesorado para a realización dalgún traballo aínda que neste caso priorizárase o uso de computadores ou *tabletas.
- O alumnado repetidor axustarase ao establecido na *guía didáctica vixente neste curso 2018/2019

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

COOPER, H., **Didáctica de la historia en la educación infantil y primaria**, MEC-Ediciones Morata, Madrid,

TREPAT, Cristófol A. y COMES I SOLÉ, Pilar, **El tiempo y el espacio en la didáctica de las ciencias sociales**, Graò, Barcelona,

HERNÁNDEZ CARDONA, F. Xavier, **Didáctica de las ciencias sociales, geografía e historia**, Graò, Barcelona,

PRATS, Joaquín (coord.), **Didáctica de la Geografía y la Historia**, Graò, Barcelona,

RIVERO GRACIA, Mª Pilar (coord.), **Didáctica de las Ciencias Sociales para Educación Infantil**, Mira Editores, Zaragoza,

ARANDA HERNANDO, Ana M^a, **Didáctica del conocimiento del medio social y cultural en Educación Infantil**, Madrid, Síntesis, 2003

Bibliografía Complementaria

QUINTO BORGHI, Battista, **Los talleres en Educación Infantil. Espacios de crecimiento**, Graò, Barcelona,

TONDA MONLLOR, Emilia M^a, **La Didáctica de las Ciencias Sociales en la formación del profesorado de Educación Infantil**, Universidad de Alicante, Alicante,

EGAN, Kieran, **La comprensión de la realidad en la Educación Infantil**, Madrid, Morata, 1991

ARBONÉS VILLAVERDE, Gloria et al., **Ciencias sociales y educación infantil (3-6 años). Cuando despertó, el mundo estaba allí.**, Barcelona, Graó, 2015

ZABALZA, Miguel Ángel, **Didáctica de la Educación Infantil**, Madrid, Narcea, 2002

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Prácticas externas: Practicum/V51G110V01981

Traballo de Fin de Grao/V51G110V01991

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Aprendizaxe da lingua estranxeira: Inglés/V51G110V01501

Xeografía para mestres/V51G110V01907

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación infantil/V51G110V01102

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación infantil/V51G110V01103

Educación: Organización do centro escolar/V51G110V01203

Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe infantil/V51G110V01205

Outros comentarios

O alumnado pode asistir ás titorías semanais que se anuncian no taboleiro do departamento e facer as consultas académicas que estime necesarias por correo electrónico en todo momento.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

Metodoloxías docentes que se manteñen:

As metodoloxías docentes serán as mesmas nos tres escenarios, dado que foron deseñadas para facilitar unha transferencia fluída desde un escenario 100% presencial a outro 100% en remoto. En calquera caso, a única diferenza atinxe o espazo non que se desenvolverá a actividade. No posible escenario de ensinanza mixta ou semipresencial, as metodoloxías levaríanse a cabo de modo semipresencial e virtual. Por outra banda, no escenario de ensinanza a distancia, as metodoloxías previstas adaptaríanse a una modalidade de execución virtual.

Metodoloxías docentes que se modifican:

Non se modifica a dinámica propia de ningunha metodoloxía docente, excepto, como se di no apartado anterior, a súa modalidade de execución, presencial e virtual (no caso dun escenario mixto); e exclusivamente virtual (no caso dun escenario a distancia).

Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías):

No potencial escenario de docencia semipresencial, as sesións de titorización poderán realizarse presencialmente e/ou no despacho virtual, baixo a modalidade de concertación previa e no horario que se estableza. No caso dun escenario docente na modalidade a distancia, a titorización realizarase unicamente polos medios telemáticos mencionados.

Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir:

Non hai modificacións nos contidos a impartir.

Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe:

A bibliografía adicional será proporcionada ao longo do desenvolvemento da materia.

Outras modificacións:

Ferramentas para a docencia virtual. No escenario de docencia semipresencial, ademais da docencia presencial nas aulas, a actividade docente virtual impartirase mediante la intranet del Ceu e preverase asemade o uso da plataforma Blackboard como reforzo, e sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar para garantir a accesibilidade do alumnado aos contidos docentes.

No escenario de docencia a distancia, a actividade docente realizarase exclusivamente de modo virtual.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

Non hai cambios nin nos instrumentos nin nos criterios de avaliación establecidos na guía docente ordinaria.

Se a situación é de ensinanza a distancia, todas as probas de avaliación realizaranse de modo virtual.

Probas que se modifican:

Para o curso 2020-2021, no caso de ter que realizarse a ensinanza 100% virtual o examen poderá ser tipo test , mantendo o valor porcentual da proba (50%)

Novas probas:

Non se prevén novas probas de avaliación.

Información adicional:

Non hai.
